

Protokoll fra rovviltnemndsmøte i region 8 den 28.2.- og 1.3.2018

Sted: Møterom Senja Sør 1. etg., Fylkeshuset, Tromsø

Tid: 28.2 (møtetid 7,5 timer) og 1.3.2018 (møtetid 5 timer), fire timer forberedelse.

Til stede:

Rovviltnemnda	Andre
John Karlsen, leder Karen Anette Anti Oskal, nestleder (1.3.2018) Ulf Ballo Aslak Mathis Eira Sigrund Hestdal Trine Noodt (1.3.2018)	Berit Gjerstad, Mattilsynet Anne Guttormsen, FMFI Tore Johan Olsen, FMFI Christer Michalsen, FMFI Thomas Johansen, SNO Veronica Sahlén, Miljødirektoratet Ørjan Holm, Miljøvernforbundet Øystein Ballari, FMTR Heidi-Marie Gabler, FMTR Gøril Einarsen, FMTR Andreas Røsæg, FMTR

Sakliste

Dag 1

4/18	Godkjenning av innkalling og sakliste	s. 2
5/18	Orienteringssaker	s. 2
6/18	Referatsaker	s. 2
7/18	Miljødirektoratet, norsk rovviltforvaltning, v/Veronica Sahlén	
8/18	Rovviltnemndas evaluering av sin egen oppfølging av forvaltningsplanen	s. 3
9/18	Fordeling av FKT-midler 2018	s. 11
10/18	Forslag fra nemndsleder om å flytte rovviltnemndsmøtet 30.5	s. 22

Dag 2

11/18	Rovviltnemnda konstituerer seg, leder og nestleder velges	s. 22
12/18	Statens naturoppsyn, registrering av rovvilt, v/Thomas Johansen	
13/18	Tradisjonell kunnskap i rovdyrforvaltningen v/Karen Anette Anti Oskal	
14/18	Kvoter for betinga skadefelling av jerv og ulv 2018/2019	s. 23
15/18	Anmodning om kvote for betinga skadefelling av bjørn 2018	s. 28
16/18	Anmodning om kvote for betinga skadefelling av gaupe 2018/2019	s. 29
17/18	Prosedyre ved innkalling medlemmer og varamedlemmer	s. 31
18/18	Ny rutine reiseregninger og godtgjørelse for medlemmer av rovviltnemnda	s. 31

4/18 Godkjenning av innkalling og sakliste

Vedtak:

Rovviltnemnda for region 8 godkjenner innkalling og sakliste til møte den 28.2.- og 1.3.2018. Rovviltnemnda bemerker at sekretariatet er presset på ressurser. Saksfremstillingene blir ofte forsinket om det, i tiden før de skal sendes ut, oppstår akutte saker i rovviltforvaltninga, eller det blir uforutsett fravær hos sekretariatet.

Innstilling til vedtak:

Trine Noodt har svart at hun ikke kunne møte 28.2. Innkalling til vara Jo Inge Hesjevik sendt per e-post 16.2. Karen Anette Anti har svart at hun ikke kunne møte 28.2. Innkalling til vara Inger Anita Smuk sendt 16.2. Inger Anita Smuk kunne ikke møte.

Rovviltnemnda for region 8 godkjenner innkalling og sakliste til møte den 28.2.- og 1.3.2018

5/18 Orienteringssaker

- Nemnda orienterer om aktiviteten siden forrige møte
- Kort orientering fra Fylkesmannen i Finnmark
- Kort orientering fra Fylkesmannen i Troms
- Kort orientering fra andre instanser/interessenter som deltar på møtet

6/18 Referatsaker

Vedtak:

Referatsaker tas til orientering.

Innhold

Beslutning om skadefelling av jerv i deler av region 8 – Finnmark – 2018	7.2.2018
Beslutning om skadefelling av jerv i deler av region 8 – Finnmark – 2018	9.2.2018
Beslutning om skadefelling av jerv i Finnmark 2018 – utvidelse av virketid	15.2.2018
Ekstraordinære uttak i region 8 – 2018 – Miljødirektoratets foreløpige vurderinger	5.2.2018
Gaupe og jerv i reinbeiteland, sluttrapport for scandlynx Troms og Finnmark 2007–2014	11.2015
Gjennomgang av kriseberedskapen i reindriften, rapport nr. 30, 2017	30.11.2017
Kvote for betinget skadefelling av gaupe 2018	16.2.2018
Oppfølging av anmodningsvedtak om å vurdere lik jakttid for ulv i og utenfor ulvesonen	5.12.2017
Planleggingsrammer for regionale rovviltnemnder 2018 – kap. 1420 post 21 og 73	22.2.2018
Sametingets oppnevning av rovviltnemnder i region 5, 6, 7 og 8	22.11.2017
Soneforvaltning – en velfungerende inndeling av rovvilt og beitedyr? Mattias Jåma	1.2018
Sporing og uttak av jerv på Varangerhalvøya	3.1.2018

7/18 Miljødirektoratet, norsk rovviltforvaltning, v/Veronica Sahlén

8/18 Rovviltnemndas evaluering av sin egen oppfølging av forvaltningsplanen

Vedtak:

Enstemmig: Det er svært utfordrende å regulere rovviltbestandene i region 8. Dette har sammenheng med at det er et stort geografisk område, lang mørketid og vanskelige klimatiske forhold, som blant annet gjør at registreringsarbeidet er vanskelig. Grenseproblematikken til Sverige og Finland påvirker også rovdyrbestanden i vår region. Disse momentene vil bli tatt med i det videre arbeidet med forvaltningsplanen.

Tapene i sauenæringen og reindrifta er fortsatt store, og det er ikke i samsvar med at det registreres mindre rovdyr. Differensiert forvaltning er svært utfordrende i regionen hvor vi har omkring 80% av all tamrein i Norge. Differensiert forvaltning ser ut til å ha hatt mest effekt mellom sau og jerv. Derfor må dette sees nøye på i revideringen av forvaltningsplan.

Det er viktig å få redusert rovvilttapene, men også tap av sau og rein som gjelder andre årsaker enn fredet rovvilt må prioriteres. Den todelte målsetningen er svært viktig for nemnda, og må også prioriteres i det videre arbeidet.

Innstilling til vedtak:

Region 8 har tilgjengelige virkemidler til å regulere rovviltbestandene. Utfordringen fremover blir å ta ut riktig antall dyr for å treffe på bestandsmålene. Videre blir det en utfordring å ta ut de rovdypene som utgjør størst skadepotensial.

De siste årene har innsatsen for å registrere rovviltaktivitet økt, registreringsmetodene er utviklet. Trenden er likevel at registrerte rovvilt er minkende. Tapet i reindriften ser ikke ut til å samsvare med rovviltbestandene. Tapet i sauenæringa har de siste årene hatt en nedadgående trend. Differensiert forvaltning mellom sau og jerv ser ut til å ha hatt positiv effekt.

Det er potensiale til å redusere rovvilttapene av både rein og sau, uten å redusere rovviltbestandene. Det er et enda større potensiale til å redusere tap av sau og rein, til andre årsaker enn fredet rovvilt. Tiltak som reduserer tap til rovvilt, reduserer ofte også tap til andre årsaker. Rovviltnemnda vil i 2018 satse på å finne kostnadseffektive og driftslønnsomme tiltak for å redusere tap av beitedyr.

Rovviltnemnda i region 8 har følgende overordnede målsetting:

«Rovviltnemnda vil forvalte gaupe, jerv, bjørn og ulv presist på regionens bestandsmål samtidig som hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser ivaretas på best mulig måte.»

Delmål:

1. Arbeide for å bedre påliteligheten i bestandsberegningene av rovvilt
2. Ivareta beitenæringene gjennom å minimalisere tap av dyr på beite
3. Bestandsregulering ved kvotejakt og lisensfelling
4. Prioritere nødvendig bestandsregulering i A-områdene i kalvingsland for rein
5. Effektivt uttak av rovvilt som representerer et skadepotensial i B-områdene
6. Økt forutsigbarhet og lokal medvirkning

7. Mer kunnskap om «rovvilt – beitedyr – samfunn» i forvaltning og hos befolkning
8. Lett tilgjengelig informasjon om økonomiske virkemidler ovenfor næring og privatpersoner

Virkemidlene i rovviltforvaltninga har blitt bedre

Den 4.2.2014 sendte landets rovviltnemnder en anmodning til klima- og miljøministeren og landbruks- og matministeren om å ta grep i rovviltforvaltningen. Rovviltnemdene skrev da at de opplevde at virkemidlene de disponerte ikke var tilstrekkelige verktøy for å løse oppgaven. I brevet ble det listet opp 23 punkter som kunne gjøre nemndene bedre i stand til å løse sine oppgaver, jf. den overordnede målsettingen for nemnda i region 8. Rovviltnemnda i region 8 var svært aktiv i utformingen av denne anmodningen, fordi de fleste punktene her hadde nemnda arbeidet med i flere år allerede, og punktene var i tråd med forvaltningsplanens kapittel 10, utfordringer i forvaltningen.

På flere punkter nådde anmodningen gjennom. Det ble blant annet satt i gang en prøveordning for mer effektiv lisensfelling av jerv. Denne skal evalueres nå i 2018, og snart vet vi om ordningen eller deler av den gjøres permanent. Det har vært en høringsrunde på forsøksordning og prosjekt for forvaltning av kongeørn. Rovviltnemnda har gitt sin uttalelse i 2017. Det er forespeilet at prosjektene skal være klare i løpet av 2018.

Jerv i region 8

Registrert antall ynglinger av jerv de tre siste årene har utviklet seg fra 17 i 2015 til 14 i 2016 og 9 i 2017. Gjennomsnittet de tre siste årene er da 13,3 ynglinger. Her er vi altså over bestandsmålet på 10 ynglinger. I Troms er vi nå i stand til å forvalte jerven gjennom lisensfelling. I Finnmark har vi fortsatt behov for ekstraordinære uttak, men da klarer vi å forvalte bestanden. Utfordringen blir å ta ut akkurat så mange at det blir ti ynglinger påfølgende år.

Gaupe i region 8

Registrerte familiegrupper av gaupe har utviklet seg fra 8 i 2015, til 9 i 2016 og 6 i 2017. Gjennomsnittet de tre siste årene er da 7,7 familiegrupper. Vi er under bestandsmålet på 10 familiegrupper. Vi er i stand til å forvalte gaupebestanden gjennom kvotejakt.

Bjørn i region 8

Registrert antall brunbjørn har utviklet seg fra 51 i 2014 til 61 i 2015 og 45 i 2016. Ut fra Bischof og Swensons bjørnekullsimuleringsmodell ga dette 2,3 ynglinger i 2014, 1,9 ynglinger i 2015 og 1,8 ynglinger i 2016. Bestandsmålet er 6 ynglinger. Her er vi altså langt under bestandsmålet.

Kongeørn i region 8

Estimert antall okkuperte kongeørnterritorier i perioden 2010–2014 er 239 territorier. Dette estimatet er ikke sammenlignbart med tidligere estimer. Vi kan ikke si noe sikkert om bestandsutviklingen av kongeørn de siste årene. I de intensivt overvåkede områdene i Dividalen og på Ringvassøya ser vi at unger per territorium har hatt en negativ utvikling de tre siste årene; Dividalen med 0,73 i 2015, 0,33 i 2016 og 0,13 i 2017. Ringvassøya med 0,40 i 2015, 0,71 i 2016 og 0,21 i 2017.

Rovvilt og beitedyr

For å synliggjøre rovviltnemndas oppgave legger sekretariatet her frem avrundede, estimerte og forenklete tall:

Region 8:

75 000 kvadratkilometer landareal

200 000 rein, før kalving

150 000 sau og lam på sommerbeite

Bestandsmål omregnet til antall individer:

63 gauper (gjennomsnittlig områdebruk per familie/enkeltgaupe 2 000 kvadratkilometer)

63 jerver (gjennomsnittlig områdebruk per familie/enkeltjerv 500 kvadratkilometer)

100 bjørner

800 kongeørner

Gjennom Scandlynx vet vi for gaupe og jerv en hel del om drapstakt og hvordan denne varierer med byttedyrtilgang. For å forenkle veldig, går vi ut fra at gaupa, per familiegruppe dreper 316 rein i året (dette er øvre 95 % CI, med tilgang på rein). Mens jerv, per familiegruppe dreper 437 rein i året (dette er øvre 95 % CI i Finnmark). Vi avrunder og sier at ti familiegrupper av gaupe dreper 3 000 rein mens ti familiegrupper av jerv dreper 4 500 rein. Tabell 1 er hentet fra NINA kortrapport 28. Forenklet så sier denne at dersom individer tilsvarende ti familiegrupper med gaupe og ti familiegrupper med jerv, gjennom hele året oppholder seg i områder med rein, så er det mindre enn 5 prosent sannsynlighet for at de til sammen dreper mer enn 7 500 rein.

Tabell 1. Beregnet predasjon av rein per individ av gaupe og jerv ($\bar{x}$) om sommeren (mai-september, 153 dager), vinteren (oktober-april, 212 dager) og gjennom hele året (365 dager). «N» angir antall predasjonsperioder. «Total» er beregnet predasjon per familiegruppe per år (avrundet til helt tall) med nedre og øvre konfidensintervall. Individuell predasjonsrate er multiplisert med 4 for gaupe og 6 for jerv (omregningsfaktor). Merk at område for datainnsamling ikke følger fylkesgrensa, men grensa for reinbeiteområde (Vest- og Øst Finnmark sammenslått). Estimaten er nummerert fra 1-7.

GAUPE			Sommer	Vinter	Helår	Total (95%CI)
Data fra reinbeiteområde:	N _{vinter}	Alder rein	$\bar{x}$ (±SE)	$\bar{x}$ (±SE)	$\bar{x}$ (±SE)	
1) Nord-Trøndelag	14	Voksen	4,2 (± 2,8)	9,5 (± 6,0)	13,7 (± 6,6)	55 (2-108)
2) Troms og Finnmark med rein	88	Voksen	7,0 (± 2,4)	17,3 (± 4,4)	24,4 (± 5,1)	97 (57-138)
3) Finnmark uten rein vinterstid	13	Voksen	7,0 (± 2,4)	1 (± 0,8)	8,0 (± 2,6)	32 (12-53)
4) Troms og Finnmark alle sammenslått	101	Voksen	7,0 (± 2,4)	9,1 (± 3,1)	16,1 (± 4,0)	64 (33-96)
1) Nord-Trøndelag	14	Kalv	7,9 (± 5,2)	6,1 (± 4,0)	14,0 (± 6,6)	56 (4-109)
2) Troms og Finnmark med rein	88	Kalv	16,6 (± 4,9)	15,1 (± 4,2)	31,7 (± 6,4)	127 (75-178)
3) Finnmark uten rein vinterstid	13	Kalv	16,6 (± 4,9)	2,0 (± 1,1)	18,6 (± 5,1)	74 (34-115)
4) Troms og Finnmark alle sammenslått	101	Kalv	16,6 (± 4,9)	8,4 (± 2,9)	25,1 (± 5,7)	100 (54-146)

JERV			Sommer	Vinter	Helår	Total (95%CI)
Data fra reinbeiteområde ¹ :	N	Alder rein	$\bar{x}$ (±SE)	$\bar{x}$ (±SE)	$\bar{x}$ (±SE)	
5) Finnmark, Troms og Nord-Trøndelag	38	Voksen	1,9 (± 0,7)	7,5 (± 2,7)	9,4 (± 2,8)	56 (22-90)
6) Finnmark	16	Kalv	32,6 (± 7,7)	8,5 (± 3,3)	41,1 (± 8,4)	247 (146-347)
7) Nord Trøndelag og Troms	22	Kalv	11,1 (± 2,8)	2,9 (± 1,2)	14,0 (± 3,1)	84 (47-121)

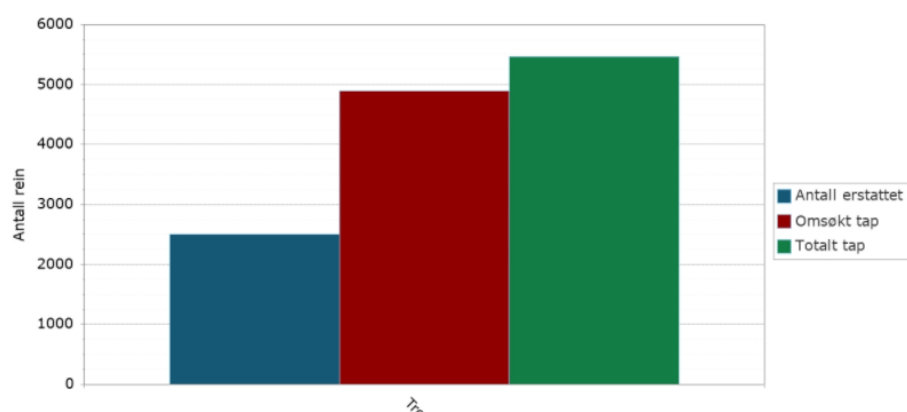
¹ Den gjennomsnittlige slaktevekten av reinkalv i distrikter som de merkede jervene har beveget seg innenfor var 16,7 kg (± 0,44 SE) i Finnmark, 21,1 kg (± 0,75) i Troms og 19,6 kg (± 0,26) i Nord-Trøndelag (Mattisson m.fl. 2016).

Bjørn antar vi at i første rekke er et problem for reindrifta, når det er bjørn i kalvingsland. En bjørn i kalvingsland kan vi svært forenklet anta dreper ti kalver og 0,5 simler i løpet av kalvingsperioden. Om vi så tenker at vi årlig skal ha 50 bjørner i kalvingsland, kan vi estimere et tap på 500 kalver og 25 simler til bjørn.

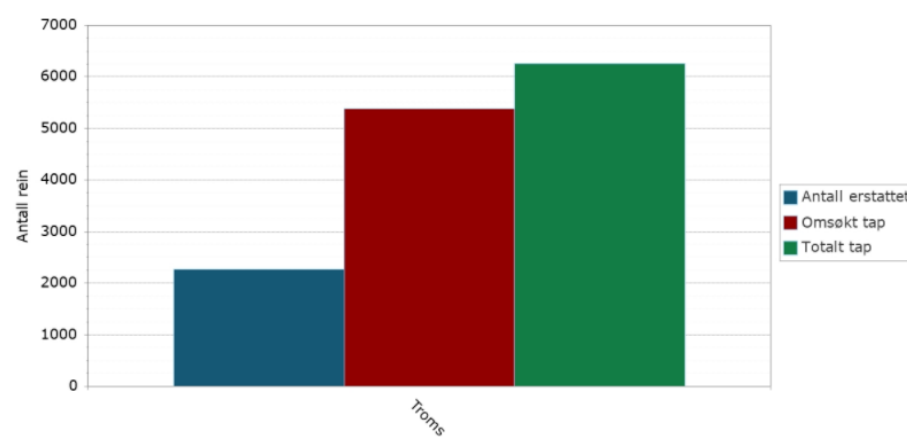
Kongeørn er den arten der vi vet minst om drapstakt på rein. Vi vet at kongeørn kan ta voksen rein. Vi antar at kalvingsperioden er den perioden der tapene til kongeørn er størst. Fylkesmennene i Troms og Finnmark erstatter årlig ca. 4 000 rein til kongeørn.

Oppsummert årlig tap av rein til rovvilt, når vi er på bestandsmålet, blir da rundt 12 000 rein, hvorav ca. 9 500 kalv. Dette når vi legger forskningens høyeste predasjonsestimater til grunn.

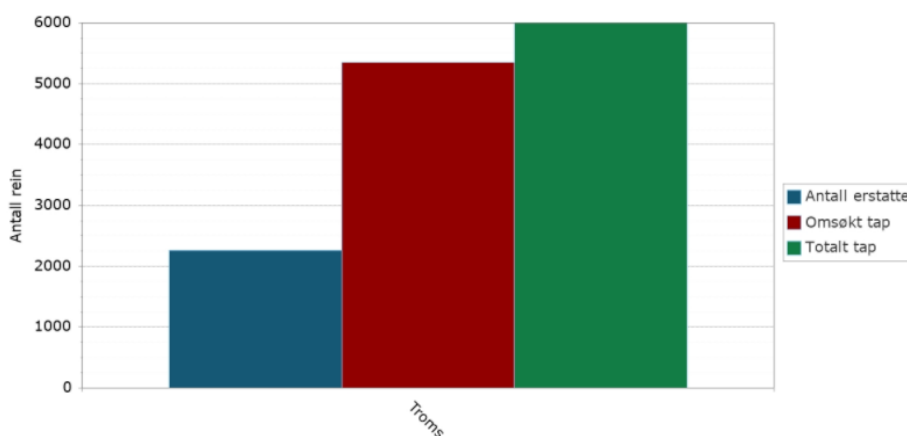
Erstatning rein Troms reindriftsåret 2011/2012

Erstatning rein Troms reindriftsåret 2013/2014

Erstatning rein Troms reindriftsåret 2015/2016

Antall ynglinger jerv i Troms

År	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Troms	12	18	11	7	9	8	5

Antall ynglinger gaupe i Troms

År	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Troms	5,5	6	3	2,5	6	6	6

Antall ynglinger av gaupe i Finnmark

År	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Finnmark	6	7	7	3	2	3	0

Antall ynglinger av jerv i Finnmark

År	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Finnmark	6	10	0	5	8	6	4

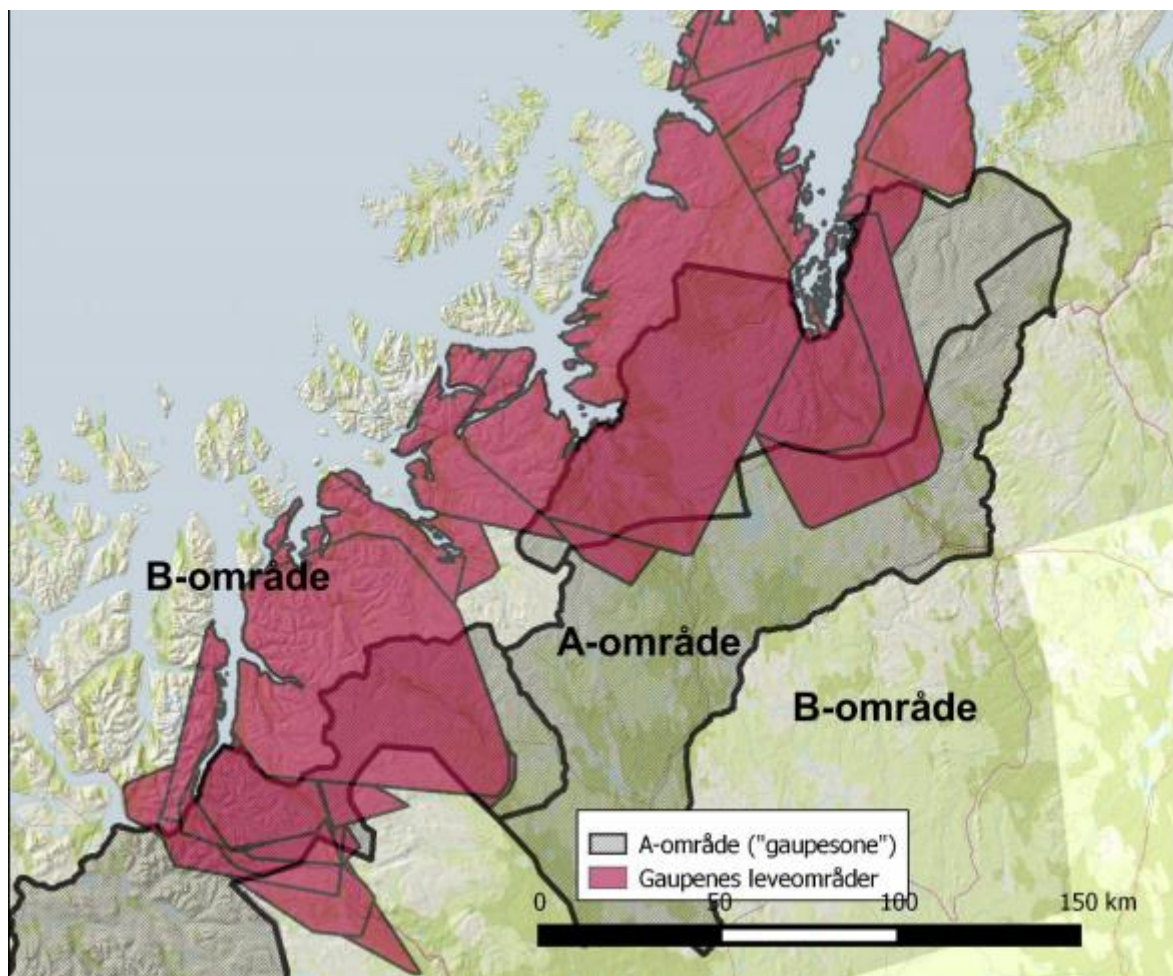
Finnmark – variasjoner mellom reindrifftsår i tap av rein

Reindrifftsår	Antall erstattet	Antall omsøkt	Totalt tap
2011/2012	10 663	56 498	66 603
2013/2014	11 039	64 641	77 773
2015/2016	4 309	39 937	46 108

Når vi sammenligner tap av rein det enkelte reindrifftsår, med registreringer av gaupe og jerv, er det vanskelig å se en klar sammenheng mellom registrert rovviltforekomst og tap av rein.

Rovvilt og sau

Fylkesmennene Troms og Finnmark erstattet i 2017 ca. 1 500 sau og lam som drept av fredet rovvilt. Dette utgjør ca. 1 prosent av de sau og lam som slippes på utmarksbeite. Totalt tap av sau og lam på utmarksbeite i Troms og Finnmark er ca. 8000 dyr.

Figur 1. Leveområdet til 23 voksne hunngauper. disse er fra ulike år, derfor er ikke overlappen i leveområder reell. Hanngauper bruker nesten dobbelt så store leveområder som hunngauper. Rovviltnemnda skal legge til rette for at det årlig er ca. 40 leveområder for gaupe i regionen, ungene går sammen med hunnen første år.

Delmålene til rovviltnemnda

1. Arbeide for å bedre påliteligheten i bestandsberegningene av rovvilt

For gaupe har Scandlynx beregnet at 83 prosent av gaupefamiliene i region 8 blir funnet under registreringsperioden 1. oktober og ut februar. Det indikerer at dersom vi registrerer 8 gaupefamilier så kan det være to familier som ikke blir registrert. Det er da ikke tatt høyde for at det også kan være at en familie, på grunn av avstandsregler blir regnet som to. Trolig varierer det mellom år hvor stor andel av familiene som registreres.

Rovviltnemnda har en dusørordning for innmelding av familiegrupper, nemnda har gitt tilskudd til sporing i regi av Jeger og fisk. Det er viktig å nå ut med informasjon, så publikum vet at de kan melde fra om familiegrupper av gaupe.

2. Ivareta beitenæringene gjennom å minimalisere tap av dyr på beite

Rovviltnemnda skal ivareta beitenæringen på best mulig måte. Rovvilt dreper beitedyr. Rovviltnemnda skal gjøre beitedyrene vanskelig tilgjengelig for rovviltet.

Spørsmål forvaltninga bør stille seg

- Hvordan ønsker vi å gjøre beitedyrene vanskelig tilgjengelig for rovviltet i region 8?
- Hvor stort er potensialet for å redusere tap av beitedyr til rovvilt, gitt at regionen er på bestandsmålene? Hvordan kan vi bidra til dette?
- Hvor stort er potensialet til å redusere tap som ikke skyldes fredet rovvilt? Hvordan kan vi bidra til dette?

3. Bestandsregulering ved kvotejakt og lisensfelling

I Troms er gaupe og jervebestanden de siste årene regulert gjennom kvotejakt og lisensfelling. Her har satsningen på dette gitt ønskede resultater. I Finnmark er uttaket av jerv gjennom lisensfelling fortsatt ustabilt mellom år. Her kreves det videre satsning.

4. Prioritere nødvendig bestandsregulering i A-områdene i kalvingsland for rein

Dette delmålet er gjennomførbart ved ekstraordinære uttak av jerv i forkant av kalvingsperioden. Når det gjelder lisensfelling av jerv og kvotejakt på gaupe er kalvingsområdene for små, og leveområdene for rovdirene for store, til en presis forvaltning etter dette delmålet.

5. Effektivt uttak av rovvilt som representerer et skadepotensial i B-områdene

I tilfeller der det er gitt skadefellingstillatelser er uttaket blitt mer effektivt det siste året. Det har vært en trend over flere år. For gaupe er vi nå i en situasjon hvor regionen ligger under bestandsmålet. I tillegg er de fleste gaupene som registreres mer i B-områdene enn i A-områdene. Det gjør at forvaltninga har svært begrenset mulighet til å iverksette uttak også i B-områdene. For gaupe er ikke dette målet forenlig med kombinasjonen dagens forvaltningsgrenser og en bestand på eller under bestandsmålet. Er bestanden på bestandsmålet skal den opprettholdes og er den under bestandsmålet skal den bygges opp.

For jerv er bestanden omtrent på bestandsmålet. Jerven har noe mindre leveområder enn gaupa, og den er i større grad i A-områdene. I 2017 var sju av ni ynglinger i A-området. De to ynglingen i B-området ble tatt ut. Det er likevel noe jerv også i B-områdene, og det er et potensiale for økt effektivitet for uttak av disse gjennom lisensfelling.

6. Økt forutsigbarhet og lokal medvirkning

Rovviltnemndas møter er åpne for alle. Forvaltningsplanen er utarbeidet med lokal medvirkning. Bestandsmål, soneforvaltning og FKT-ordninger skal bidra til forutsigbarhet.

7. Mer kunnskap om «rovvilt – beitedyr – samfunn» i forvaltning og hos befolkning

Forvaltningen må søke kunnskap gjennom næringsutøvere og forskning. Prosjektene Dyr i drift og Næring og rovvilt i Finnmark har vært avgjørende for å nå ut med informasjon til befolkningen. I 2017 ble det arrangert reindriftskonferanse i Tromsø. I 2018 vil det bli forsøkt arrangert et seminar for rovviltjegere. Prosjektet Næring og rovvilt i Finnmark er avsluttet. Det er lyst ut stilling for et nytt prosjekt med base Stabbursnes i Lakselv.

8. Lett tilgjengelig informasjon om økonomiske virkemidler ovenfor næring og privatpersoner

Informasjonen om økonomiske virkemidler blir gjort tilgjengelig på fylkesmennenes og Miljødirektoratets nettsider. Nettsiden til Dyr i drift når ut til mange, spesielt gjennom nyhetsbrevene. Det er laget informasjonsfoldere for beitenæringen og informasjon om

jervejaktprosjektet og andre prosjekter finnes på siden til Dyr i drift. Nyhetsbrevene som prosjektet sender ut er viktige. Alle reineiere i Troms reinbeiteområde som har e-postadresse får nyhetsbrev. Dyr i drift er også i dialog med administratorer av Facebookgrupper som allerede finnes, og som næringa bruker, for å kunne bruke også disse til å nå ut med informasjon.

9/18 Fordeling av FKT-midler 2018

Vedtak:

Enstemmig vedtatt som innstilt, med følgende forutsetning: Rovviltnemnda viser til FKT-forskriften hvor det står at det ved behandling av søknader særlig skal legges vekt på *at tiltaket er innenfor gjeldende regelverk og forvaltningsprinsipper for rovvilt*. Videre at *det skal settes krav om at drift og hold av produksjonsdyr er i samsvar med dyrevelferdslovens og reindriftslovens bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis*. Her presiserer rovviltnemnda at det er norsk lov og lovforståelse som definerer gjeldende regelverk, og at reindriftsforvaltninga hos Fylkesmannen i Troms skal godkjenne vilkår for tilskudd som gjelder svensk reindrift i Troms, og videre avgjøre om vilkårene er fulgt.

Innstilling til vedtak:

I brev fra Miljødirektoratet, datert 22.2.2018, planleggingsrammer for regionale rovviltnemnder 2018 – kap. 1420 post 21 og 73, går det frem at region 8 vil bli tildelt 12 500 000 kroner til kap. 1420.73 – forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak, 1 600 000 kroner til kap. 1420.21 – tjenestekjøp og 1 100 000 kroner til kap. 1420.21 – drift av nemnder og sekretariat.

I henhold til planleggingsrammer i brev fra Miljødirektoratet av 22.2.2018 og rovviltnemndas vedtak i sak 2/18 den 9.1.2018, fordeler rovviltnemndamidlene slik mellom fylkene:

Fylkesmannen i Finnmark blir tildelt 6 250 000 kroner til kap. 1420.73 – forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak og 800 000 kroner til kap. 1420.21 – tjenestekjøp. Fylkesmannen i Troms blir tildelt 6 250 000 kroner til kap. 1420.21 – forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak, 800 000 kroner til kap. 1420.21 – tjenestekjøp og 1 100 000 kroner til kap. 1420.21 – drift av nemnder og sekretariat.

I henhold til retningslinjer i forvaltningsplan for rovvilt i region 8, datert 10.10.2013, prioriterer nemnda en fordeling av midlene etter saksframleggets skisserte rammer.

Rapportering til nemnda – bruk av FKT-midler i Finnmark 2017

Fylkesmannen ble tildelt følgende midler i 2017:

- 6 500 000 kroner til forebyggende og konfliktdempende tiltak innen rovviltforvaltningen (FKT), kapittel 1420 post 73 prosjektnummer 14A15001.
- 500 000 kroner til styrking av kapasitet hos Fylkesmannen på rovvilt, kapittel 1420 post 21.
- 750 000 kroner til tjenestekjøp og FOU, kapittel 1420 post 21.

En rekke tiltakshavere kunne ikke forevise tilstrekkelig dokumentasjon til at vi kan utbetale hele beløpet. En del søkere mangler rapportering og fikk derfor ikke utbetalt tilskudd. For 2018 vil mangelfulle rapporter og manglende bilag medføre avkortning eller avslag på utbetalinger av tilskudd.

Generelle kommentarer til anvendelsen av midlene

I 2017 var det flere kommunale skadefellingslag operative før sommeren. Dette var i Porsanger kommune, Sør-Varanger kommune, Nesseby kommune og Tana kommune.

Av budsjettetert ramme på kr 700 000 ble kr 62 025 benyttet. Rammene har vært store nok til at ikke kostnadene har overskredet det som er gitt.

Følgende fellingstillatelser og avslag ble gitt i 2017:

Reinbeitedistrikt 14 A, Porsanger kommune – skadefellingstillatelse 1 gaupe – *kommunalt lag*.

Avslag på søknad om skadefelling av kongeørn–
Reinbeitedistrikt 22 Fiettar, Kvalsund kommune

Kommentarer til de ulike typene tiltak

Rein - rovvilt

Totalt var det 44 søknader om planlagte tiltak og akutte tiltak fra reindriften i Finnmark. De som fikk tilsagn fikk tilskudd til fôring av tamrein, flytting av tamrein til mindre rovviltutsatte områder. Begge tiltakene gjerne i kombinasjon med utvidet tilsyn.

En del av midlene som er avsatt til reindriften går til akutte tiltak fra januar til juni hvor tiltaket er fôring for å samle flokken i perioder med store tap, dette i kombinasjon med ekstra tilsyn. Noen av de akutte søknadene ble gitt under kalvingsperioden. Det var en stor del akutte skadesituasjoner som gjorde at Fylkesmannen bevilget stort akuttbeløp i budsjettet som ble brukt opp første halvdel av 2017.

Husdyr – rovvilt

Totalt var det 20 søknader om planlagte tiltak og akutte tiltak fra sauedriften i Finnmark. Fylkesmannen ga i 2017 tilsagn om tidlig nedsanking til de besetninger som ligger i forvaltningsområdet A – for gaupe, eller besetninger som er berørt av jerv eller grenser til A-området for jerv eller bjørn. Vår erfaring er at bønder som har fast eller sporadisk forekomst av jerv i beiteområdet og sanker tidlig i tilskuddsperioden har lave tapsprosjenter på utmarksbeite. Forskning viser at tapsomfang av sau drept av jerv øker utover høsten. Tiltaket har også god effekt i områder med bjørn.

Andre større tiltak innen sauedriften inkluderer først og fremst flytting til øy-beitene Stjernøya og Sørøya. Erfaringene med flytting til øy er god med betydelig lavere tap enn på fastlandet, men gir en del utgifter til transport fra gård til beiteland med båt. Det ble gitt tilskudd til å dekke dette og innvilget ekstra beløp til utgifter til flyttingen i 2017.

I Neiden beitelag ble det gitt midler til beredskapsareal, midler til forsinket beiteslipp og tidlig nedsanking. Radiobjeller ble benyttet i Neiden. I Neiden beitelag ble det innvilget akutte

midler til kortvarig intensivt tilsyn i kombinasjon med kadaversøk med hund fra slutten i begynnelsen av september. I dette området ble det dokumentert sau drept av bjørn på slutten av beitesesongen. Fylkesmannen brukte noen ressurser på møter med beitelagene i Varanger i 2017.

Både innenfor rein- og saueneieringen oppstår det akutte tap gjennom sesongen. For å redusere ytterligere tap raskest mulig, treffer Fylkesmannen gjennom hele året vedtak med tildeling av akutte forebyggende midler til beitelag, siidaer og reinbeitedistrikter. Midlene går i hovedsak til forsterket tilsyn i en kortere periode i spesielt tapsutsatte områder.

Tabell 2. Oversikt over beløp for tilsagn og utbetaling for ulike forebyggende og konfliktdempende tiltak i Finnmark 2017

Forebyggende tiltak rein		Tilsagn	Utbetalt
	Foring/Gjeting/utvidet tilsyn rein/Flytting til annet beite	1 760 000	1 722 955
	Kalving i gjerdet	90 000	85 000
	Akutt rein	450 000	398 598
sum rein			2 206 553
Forebyggende tiltak sau			
	Tidlig nedsanking sau	1 156 407	607 114
	Bruk av tekniske tiltak sau		
	Forsinket slipp sau	131 800	176 050
	Gjeting/utvidet tilsyn sau i kombinasjon med andre tiltak	50 000	40 000
	Andre tiltak sau		
	Flytting av sau til annet beite	130 000	173 485
	E-gjerder	30 000	15 000
	Beredskapsareal	80 000	80 000
	Gjeterhund/vokterhund		
	Beiting på inngjerdet areal		
	Akutt sau	15 000	10 006
Sum sau			1 101 655
Forebyggende tiltak felles			
	Kadaverhåndtering Pasvik/Sør-Varanger		19 140
	Diverse, tilskuddsannonser		21 450
	Jakttiltak bjørn, jerve- og gaupejakt-kurs, båser	225 000	104 241
	Dusør for rovvilttyngling/kongeørnheking		65 000
	FoU-prosjekter rovvilt	1 382 450	1 424 217
	Godtgjøring oppdrag interkommunale fellingslag	76 832	62 025
	Kompetanseheving skadefellingslag, dialogsmøter	280 000	268 071
	Tiltak stillinger Næring og Rovvilt i Finnmark	310 100	386 933
Sum forebyggende tiltak felles			2 351 077
Total sum			5 659 285

Andre tiltak

FKT-midler ble benyttet til annonseringen om tilskuddsordninger i fylkets aviser.

Jaktrelaterte tiltak

Relativt stor innsats er brukt på å øke oppslutning om gaupejakt og lisensjakt på jerv og bjørn. I 2017 ble det bevilget til midler til flere jaktkurs i regi av NJFF Finnmark med fokus på å holde kurs og temakvelder om rovviltjakt i fylket. Bare et konkret tiltak ble gjennomført, kurs i bjørnejakt som ble arrangert i Neiden i Sør-Varanger kommune. Her var det en stor deltakelse fra flere medlemmer av ulike kommunale skadefelling lag fra Øst-Finnmark.

Også andre tiltak som skal stimulere til mer effektiv jakt og felling av rovvilt har fått støtte, blant annet bygging av tre flyttbare jervejaktbuer og flere SMS-viltkamera til utplassering på jerveåter. Flere av disse har vært med prøveprosjektet med bedre jervejakt og felt jerv med bruk av kunstig lys på åte. Sør-Varanger kommune, Nesseby kommune, Tana kommune og Porsanger kommune har fått støtte til kompetanseheving av kommunale skadefellingslag (støtte til utstyr, trening, ammunisjon og leie av skytebane).

Fylkesmannen har støttet et treningsprogram for hundeevipasjer for sporing av bjørn. Tre ekvipasjer fra Finnmark har etter avtale deltatt på trening i regi av SWDI. Tiltaket har vært organisert av «Dyr i Drift» prosjektet hos Fylkesmannen i Troms. To av ekvipasjene trener i Tana og har også tilknytning til det nyopprettede skadefellingslaget. Ved god framgang denne sesongen, vil en av disse ekvipasjene være godkjent for oppdrag allerede til neste vår. Den andre ekvipasjen er ny av året og vil gjennomføre grunnleggende steg i løpet av sesongen. Den siste ekvipasjen har tilholdssted i Alta og disponerer for øyeblikket en hund eid av fellingspersonell i SNO. Tanken bak denne ekvipasjen er at hundeføreren i Alta skal få god nok kontakt med hunden til å kunne gjennomføre skarpe oppdrag hvis personell fra SNO ikke har mulighet til å stille.

Prosjektet «Næring og rovvilt i Finnmark - Ealáhus ja boraspiret Finnmárkkus

Det ble innvilget 5 søknader med tilsagn til prosjektet. Den ene prosjekt koordinatorstillingen som var i Vest-Finnmark ble avvirket oktober 2016, mens den andre stillingen i Øst-Finnmark ble avvirket juni 2017. Dette medførte at en del av tiltakene som var tildelt midler i prosjektet ikke ble gjennomført i 2017.

Bestandsobservasjon

Det ble utbetalt dusør for tre innmeldinger av binne i følge med unger (dokumentert av SNO i etterkant), en dusør kongeørnehekking og en dusør for innmelding av familiegrupper av gaupe i 2017.

I flere områder av Finnmark vil det være behov for å øke ressursene til bestandsobservasjon, vi mener FKT-midlene bør kunne benyttes til dette i avgrensede satsningsområder. Prosjektet Næring og Rovvilt i Finnmark fikk bevilget kr 15.000 i 2017 for å arrangere gaupesporingsaksjon i Lebesby kommune og jervesporing i Nesseby kommune med det kommunale skadefellingslaget. Tiltaket ble gjennomført i samarbeid med Statens Naturoppsyn. Målsetninger om differensiert forvaltning i områder med forekomst av gaupe og jerv, og områder uten forekomst er kun delvis oppnådd i fylket. Områdevise er det yngling av både gaupe og jerv utenfor forvaltningsområdene deres.

Rapportering til nemnda – bruk av FKT-midler i Troms 2017

Av tildelte 6 500 000 kroner på kap. 1420.73 ble det utbetalt 6 333 272 kroner (Tabell 3). Her ble det 166 728 kroner i restmidler, som ble sendt i retur. At det ikke ble mer restmidler skyldtes en omfattende omdisponering av ubrukte midler per desember 2017.

Bruk av FKT-midler 2017 – Troms		Forebyggende tiltak sau				Forebyggende tiltak rein					Forebyggende tiltak felles					
Tiltaks gjeleiderområde	Tidlig sende nedslanking	Roviltavl sende gjerder	Beredskaps- tapsreducer areal	direkte ende tiltak	SUM forebyggende tiltak sau	Flytting til annet beite	Gjeting/ utvidet tilsyn	Forming av rein i perioder av året med særlig store tap	Bruk av tekniske tiltak	SUM forebyggende tiltak rein	Skadefelling	Kompetanse utvikling	Fol	SUM forebyggende tiltak felles	SUM alle forebyggende tiltak	Konflikt- dempende tiltak
Føring i forbindelse med kalking i gjerde				0				180 000		180000				0	180000	
Føring i forbindelse med kalking i gjerde, og tilsyn				0			50000	140 000		190000				0	190000	
Føring i forbindelse med kalking i gjerde, og tilsyn				0			50 000	70 000		120000				0	120000	
Føring i forbindelse med kalking i gjerde, og tilsyn				0			50 000	40 000		90000				0	90000	
Føring, tilsyn og flytting				0		20 000	20 000	30 000		70000				0	70000	
Akutt tilsyn				0			57 500			57500				0	57500	
Akutt tilsyn				0			17 500			17500				0	17500	
Akutt tilsyn og føring				0			16 604	50 000		66604				0	66604	
Beredskapsareal			93 499		93499					0				0	93499	
Beredskapsareal			116 084		116084					0				0	116084	
Roviltavsende gjerde og beredskapsareal		50 000	177936		227936					0				0	227936	
Akutt gjerdning				25 000	25000					0				0	25000	
Samling interkommunalt skadefellingslag				0						0		19 005		19 005	19005	
Rekruttering av unge jervegjere				0						0		80 000		80000	80000	
Samling interkommunalt skadefellingslag				0						0		33 400		33400	33400	
Effektiv skadefelling av bjørn				0						0		120 000		120000	120000	
Jervektprosjektet Troms 2017				0						0		110 000		110000	110000	
Veiledet gaupepakt for nye rovvillegjere				0						0		6 480		6480	6480	
Grunnreklutering for jakt på fredet rovvilt				0						0				0	0	320 000
Interkommunalt skadefellingslag, kurs og utstyr				0						0		32 115		32115	32115	
Kompetansesettet skadefelling kongeørn				0						0		75560		75560	75560	
Deltagere kadaverundersøknar og konf. Hamar				0						0				0	0	30 000
Beredskapskurs for kadaverrekvipasjer				0						0				0	0	50 000
Formidling og informasjonsarrangement				0						0				0	0	50 000
Tilskapske Lynge				0						0				0	0	
Plot innland				0				340 000	36 600	376600				401400	401400	
Plot innland				0						0				0	0	
Plot innland, Helligskogen				0						0				0	0	
Plot kyst - Tjeldøya				0						0				0	0	
Troms Radobjeller				0						0				0	0	49 209
Scandlynx, gaupestudier med vilkammera				0						0				0	0	250 000
Drift av prosjektet				0						0				0	0	
Barnas naturpark				0						0				0	0	120 500
Reindriftskonferanse 2016				0						0				0	0	116 000
Skadefelling rovvilt				0						0		301 416		301416	301416	
Tidlig nedslanking sau	489 464			489464						0				0	489464	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	
				0						0				0	0	

Tabell 3.

Til skadefellinger ble det brukt omtrent 300 000 (Tabell 4).

Tabell 4. Skadefellingstillatelser og avslag i Troms 2017

Administrator	Art	Tidsrom	Felling	Utbetalt kr.
Lyngen kommune	Gaupe	11.1.2017–14.1.2017	Ja	16 914
Kjosens-Fastdalen sankelag	Gaupe	11.01.2017	Avslag	
Orohat 33 T-Ittunjárga,	Gaupe	10.01.2017	Avslag	
Gratangen kommune	Gaupe	10.3.2017–14.3.2017	Nei	36 404
Gratangen kommune	Gaupe	17.3.2017–26.3.2017	Ja	99 724
Nordreisa sankelag	Gaupe	06.04.2017	Avslag	
Lyngen kommune	Gaupe	21.4.2017–28.4.2017	Ja	53 158
Gratangen kommune	Jerv	23.1.2017–6.2.2017	Ja	54 882
Gratangen kommune	Jerv	07.2.2017–15.2.2017	Nei	40 333
Anders Nils Eira	Kongeørn	19.02.2017	Avslag	
Per Mathis Oskal	Kongeørn	04.05.2017	Avslag	
Anders Nils Eira	Kongeørn	15.05.2017	Avslag	
Ole Johan Eira	Kongeørn	17.05.2017	Avslag	
Johan Isak Turi	Kongeørn	18.05.2017	Avslag	
Berit Kristine Utsi	Kongeørn	18.05.2017	Avslag	
Johan Mathis Turi	Kongeørn	22.05.2017	Avslag	

Til tjenestekjøp, M619, var Troms tildelt 750 000 kroner. For tjenestekjøp var det ca. 200 000 avsatt for eventuelle prosjekter i rovviltforvaltningen, som ikke ble brukt som avsatt. Årsaken var at Fylkesmannen i Troms ikke hadde kapasitet til å initiere tiltak å bruke midlene på. Av avsatte 1 100 000 til drift av nemnda var det ca. 150 000 avsatt til drift av nemndas medlemmer som ikke ble benyttet som avsatt. Årsaken var dels at det ikke ble nødvendig med egne møter for klagebehandlinger på nemndas vedtak, dels at nemnda ikke møtte fulltallig på alle møter og dels at budsjettert høstmøte mellom rovviltmemndene og ministrene i KLD og LMD ble gjennomført først på nyåret. Midler tenkt til tjenestekjøp og til drift av nemndas medlemmer ble brukt i miljøvernavdelingens drift. Alternativt hadde de blitt sendt i retur.

Søknader som har fått tilskudd har vært i henhold til forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Vi har vektlagt føringer i regional forvaltningsplan for rovvilt. Fordeling av midler har vært innenfor de rammene rovviltmemnda vedtok om fordeling av FKT-midler for 2017.

Forebyggende rein

I følge forvaltningsplanen for rovvilt i region 8, er det i utgangspunktet ønskelig å balansere tildelingen av midler til sau og rein i regionen. Når det gjelder forebyggende tiltak i reindrifta er det få tiltak med dokumentert effekt. 2017 har vært det andre året med pilotprosjekter i reindrifta. 2016 var et oppstartsår, så 2017 er det første året der vi har hentet erfaringer. Problemene og utfordringene har vært mange, samtidig har reineiere, NIBIO og Fylkesmannen gjort viktige erfaringer, som har vært nødvendige for at vi kan komme videre.

Forebyggende sau

I 2017 ble det brukt omtrent 500 000 til tidlig nedsanking sau, 400 000 til beredskapsarealer og 50 000 til rovviltavvisende gjerde. I tillegg ble det gitt 25 000 i akuttmidler for oppsett av gjerde.

Tiltak for å øke kunnskapsgrunnlaget

Under denne posten var den største satsningen rettet mot pilotene i reindrifta samt mot tiltakspakke Lyngen. Videre ble gaupestudier med viltkamera støttet med 250 000 kroner. Denne søknaden hadde ved en feil ikke kommet inn i saksbehandlingssystemet e-Phorte, den var derfor ikke med i det opprinnelige budsjettet. Den var en av søknadene som fikk ubrukte midler som ble omfordelt.

Andre tiltak som kan være direkte tapsreducerende

Her ble det brukt 320 000 kroner på prosjekt for grunneiertillatelser for jakt på fredet rovvilt. Satsningen er nå rettet mot å få områder tilgjengelig på Inatur.no.

To kommuner gjennomførte samling for interkommunale skadefellingslag. Det ble brukt noe midler på innkjøp av utstyr og for kompetanseheving i interkommunale skadefellingslag. Det ble brukt ca. 200 000 på tiltak for mer effektiv lisensfelling av jerv.

Konfliktdempende tiltak

Rovviltnemnda hadde satt av nesten 1 500 000 kroner til prosjektet Dyr i drift. Hovedmålsettingen med prosjektet er å bidra til å redusere skader fra rovvilt på beitedyr og på den måten bidra til å redusere konflikten mellom næringsutøvelse og forvaltning av rovvilt. Denne målsettingen skal nås gjennom effektive forebyggende og konfliktdempende tiltak, kompetanseoppbygging og informasjonstiltak. Det ble utbetalt midler til reindriftskonferansen i 2017. Planen var å utbetale disse i forskudd i 2016, det trodde vi også var gjort. Derfor var ikke disse med på det opprinnelige budsjettet for 2017. Vi støttet også tiltak i regi av Barnas naturpark med fokus på rovdyr. Målgruppa nås gjennom skolebesøk, barnehagebesøk, friluftskoler og andre arrangementer. I Polar Park har Barnas naturpark naturveiledning og rebus og husdyr og rovdyr.

Regional tildeling og fordeling mellom fylkene 2018

Fordelingen innad i Troms og Finnmark er baserte på innkomne søknader om tilskudd til forebyggende tiltak, samt praksis mht. fordeling i fylket. Vi prioriterer områder som er rovviltutsatt, har ynglinger, mye tap og dokumenterte skader.

Miljødirektoratet presiserer gjennom forskriften at utvidet tilsynsaktivitet alene ikke kan få støtte, men at en kan gi tilskudd til dette i kombinasjon med andre tiltak. I tillegg skal søknader som omfatter hele beitelag, sidaer og reinbeitedistrikt prioriteres ved behandling av søknader.

Prioriteringer for bruk av FKT-midler 2018 for Finnmark

Vi har ikke mottatt supplerende tildelingsbrev fra Miljødirektoratet på FKT midler. Rovviltneemdene har fått foreløpige planleggingsrammer for regionale rovviltneemder. Dersom tildelingsbeløpet blir delt likt mellom fylkene, får Finnmark en liten reduksjon sammenliknet med 2017.

Finnmark prioriterer beitelag eller sankelag og fortrinnsvis hele reinbeitedistrikt eller større siidagrupper der det er mulig. Det er satt av 400 000 kroner i akutte midler på rein for 2018 hvis det oppstår samme skadesituasjonen som i 2017.

På bakgrunn varierende år med skadesituasjon på sau prioriteres Finnmark med relativt høye skadefellingsutgifter. Det er flere kommuner som etablerer lag og utgiftene vil dermed være høyere dersom vi opplever en urolig sommer.

Det er satt av 750 000 kroner til en ny fullfinansiert stilling i prosjektet Næring- og rovviltprosjektet i Finnmark i 2018. Styringsgruppen i prosjektet ønsket i 2017 å videreføre prosjektet. Forslaget er en 100% stilling som prosjektleder og at denne knyttes til et etablert fagmiljø i Finnmark. Kontorstedet blir på Stabbursnes naturhus med tilknytning til NIBIO eller andre lignende alternativ. Fylkesmannen i Finnmark får ansvar for å utrede muligheter for organisering

Tabell 5. Foreløpig budsjett for FKT-Finnmark 2018

	Tiltak	Antall søknader	Omsøkt	Foreløpig budsjett
Forebyggende tiltak rein				
	Andre tiltak rein	2		
	Foring/Gjeting/utvidet tilsyn rein	44		1 600 000
	Kalving i gjerdet	17		250 000
	Flytting til annet beite rein	28		250 000
	Omsøkt ordinære tiltak		14 059 311	
	Akutt rein	1	68 040	400 000
	Totalt antall søknader	50		
sum rein			14 127 351	2 500 000
Forebyggende tiltak sau				
	Tidlig nedsanking sau	19	987 406	960 000
	Bruk av tekniske tiltak sau	8	401 523	
	Forsinket slipp sau	7	132 220	170 000
	Gjeting/utvidet tilsyn sau i kombinasjon med andre tiltak	10	382 980	100 000
	Tilskudd til utredning ifm. driftsomstilling	1	50 000	50 000
	Flytting av sau til annet beite	2	243 000	190 000
	E-gjerder	2	54 320	
	Beredskapsareal	4	163 308	130 000
	Gjeterhund/vokterhund			
	Beiting på inngjerdet areal			
	Akutt sau			150 000
Sum sau	Totalt antall søknader	22	2 414 757	1 750 000
Forebyggende tiltak felles				
	Kadaverhåndtering i Pasvik/Sør-Varanger			30 000
	Jakttiltak jerve- og gaupejakt-kurs, båser, jervejaktbu, viltkamera	6	137 420	130 000
	Dusør for rovviltyngling/kongeørnhekkning			80 000
	FoU-prosjekter rovvilt	7	566 000	550 000
	Godtgjøring kommunale og interkommunale fellingslag og private fellingslag			600 000
	Informasjon, kompetanseheving, dialog kommunale skadefellingslag	2	265 723	320 000
	Prosjekt Næring og Rovvilt i Finnmark, fullfinansert stilling	1	750 000	750 000
Sum forebyggende tiltak felles		16	1 719 143	2 430 000
Total sum			18 261 251	
	Behov av FKT midler i Finnmark 2018 ,post 1427.73:			6 250 000
	Behov av FKT midler i Finnmark 2018, post 1428.21:			800 000
	Kan bli endringer i budsjettet når vi får endelig bevilgning			

Prioriteringer for bruk av FKT-midler 2018 for Troms

Fylkesmannen i Troms har sett at det årlig blir restmidler, og at vi på tampen av året har problemer med å finne gode tiltak å bruke dem på. Derfor har vi i budsjettet for 2018 strammet inn på akuttmidler og midler til fellingsvederlag (Tabell 6). Vi regner med at noen av postene under akutte tiltak rein, akutte tiltak sau og skadefellinger vil gå med overforbruk, men i sum mener vi budsjetterte 550 000 er hva vi kan forvente å bruke på disse postene.

Vårt forslag til budsjett er basert på en vurdering av den enkelte søknad, der vi har foreslått en eksakt sum innvilget til hver søknad. Søknadene er vurdert etter forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak samt rovviltnemndas føringer i forvaltningsplan for rovvilt. Søknadene er også prioritert opp mot hverandre. Likevel forventer vi at det ved reell behandling av den enkelte søknad vil dukke opp momenter som gjør at budsjetterte beløp vil måtte justeres noe. Det er også enkelte søknader hvor vi er i gang med å innhente bedre beslutningsgrunnlag, her er usikkerheten rundt foreslått budsjett større. Med denne bakgrunn har vi brukt en grov avrunding i forslag til budsjett. Usikkerheten er en grunn til at vi ikke ønsker å oppgi budsjettert beløp på den enkelte søknad. Hensynet til nemndsmedlemmenes habilitet er en annen grunn. I den videre gjennomgangen forklarer vi våre overordnede vurderinger for dette forslaget. Om nemnda er spesielt interessert i hvordan vi har vurdert enkelte søknader, eller ønsker å legge spesifikke føringer, kan dette varsles før møtet, eller tas opp på møtet.

Tabell 6. Forslag til budsjett for fordeling av FKT-midler 2018 – Troms

Type tiltak 2018	Søker	Tiltak	Total kostnad	Søkt om	Forslag budsjett
Forebyggende og konfliktempende tiltak M616, kap. 1420.21					6 250 000
M6161 Skadefellingsvederlag					150 000
Rein forebyggende § 5a og b					1 700 000
	Nils-Mikael Idivuoma sin Siida, Lainiovuoma	Kalving i gjerde/pl. utv. tilsyn/foring i korte perioder, samle	250 000	250 000	
	Tjeldøy	samling, foring og tilsyn	103 100	103 100	
	Johan Anders Oskal, Vuovllevarre siida/Stor	Kalving i gjerde/pl. utv. tilsyn	386 000	306 000	
	Lars Göran Marainen, Lainiovuoma	Kalving i gjerde/foring i korte perioder, samle for å unngå	194 000	174 000	
	Per Olof Nutti, Lainiovuoma	Kalving i gjerde/pl. utv. tilsyn/foring i korte perioder, samle	161 500	161 500	
	Anna Lisa Båhl, Smavut siida, Helligskogen	Flytting av sau og tamrein, pl. utv. tilsyn/foring i korte peri	878 250	843 250	
	Ole Johan Eira, Siiddandelshavre: Olav Mat	Flytting av sau og tamrein, pl. utv. tilsyn/foring i korte peri	1 100 000	1 100 000	
	Ole-Henrik Nutti	Kalving i gjerde/foring i korte perioder, samle for å unngå	700 000	700 000	
	Helge Oskal, Hjerttind	Kalving i gjerde/pl. utv. tilsyn/foring i korte perioder, samle	924 000	824 000	
	Per Mathis Oskal siida, Hjerttind	Kalving i gjerde/pl. utv. tilsyn/foring i korte perioder, samle	704 000	704 000	
	Risten Turi Aleksandersen, Kvaløya	Kalving i gjerde, pl. utv. tilsyn, foring av tamrein i korte per	331 500	281 500	
	Anders Eira, Suoivvi siida, Gielas	Kalving i gjerde, pl. utv. Tillsyn	278 225	208 225	
	Ande Samuel Nikolaus Idivuoma	Flytting av sau og tamrein til mindre rovviltutsatte område	43 000	43 000	
Akutt rein				200 000	
Sau forebyggende § 5a og b					1 100 000
	Leif Bjørnar Seppola	Hjemmebeite	200 500	200 500	
	Weronica Olsen, Ull og never DA	Beredskapsareal	213 000	165 000	
	Carina Isaksen	Beredskapsareal	166 000	166 000	
	Mannaldalen sausankelag v/Per Hermod Han	Planlagt utvidet tilsyn	0	0	
	Anders Boltås, Rotsund gård	Forsinket slipp på utmarksbeite, bruk av vokterhund, utprø	114 975	114 975	
Tidlig nedsanking				450 000	
	Skibotn saubeitelag v/Leif Bjørnar Seppola	Tidlig nedsanking av sau	125 000	125 000	
	Mannaldalen sausankelag v/Per Hermod Han	Tidlig nedsanking av sau, Planlagt utvidet tilsyn	220 000	220 000	
	Anders Boltås, Rotsund gård	Tidlig nedsanking av sau, forsinket slipp på utmarksbeite,	720 000	720 000	
Akutt tidlig nedsanking				100 000	
Akutt tilsyn				100 000	
§ 5 c Andre tiltak					800 000
	Dyr i drift v/Erlend Winje	Effektiv skadefelling av bjørn 2018	368 500	353 328	
	Lyngen kommune v/Elisabeth Torstad	Innkjøp av tre stk. hundepilelere. Sikkerhetsutstyr	16 497	16 497	
	Dyr i drift v/Erlend Winje	Jervejaktprosjekt i Troms 2018	81 000	60 195	
	Målselv kommune v/Asle Lifjell	Kompetanseheving av Midt-Troms skadefellingslag	331 498	291 498	
	Tura AS v/Ottar Remmen	Unge jervejegere	75 000	75 000	
	Tura AS v/Ottar Remmen	Vedlikehold og nyanskaffelser av grunneiers tillatelse til ja	115 000	115 000	
§ 6 Øke kunnskapsgrunnlaget					800 000
	Dyr i drift v/Erlend Winje	Reindriftspilot innland – 2. driftsår	286 000	105 219	
	Ole Nils Aslak Baal, Karen Inger Marit, Oled	Flytting av sau og tamrein til mindre rovviltutsatte beiteom	392 175	392 175	
	Norske kadaverhunder v/Nils Steinvik	Videre organisasjonsutvikling av Norske kadaverhunder	20 000	20 000	
	NINA v/John Odden	Scandcam – overvåking av gaupe med viltkamera	300 000	300 000	
	Weronica Olsen, Ull og never DA	Tiltak som avklarer tapsforhold, herunder elektronisk over	95 400	72 400	
§ 7 konfliktdempende tiltak					1 700 000
	Dyr i drift v/Erlend Winje	rovviltseminar	120000	120000	
	Dyr i drift v/Erlend Winje	Driftsmidler for Dyr i drift	1 488 000	1 488 000	
	NIBIO v/Tor Arne Bjørn	Videre utprøving av roterende speil	230 000	208 000	
	NIBIO/ Øvre Pasvik besøkssenter	Formidlings- og informasjonsarrangement knyttet til forvalt	100 000	100 000	
	Øverbygd JFF v/Arild Endal	Foredrag om bjørn	20 000	20 000	
Tjenestekjøp, M619, kap 1420.21					800 000
Drift av nemnd og sekretariat, M620/M6201/M6202, kap. 1420.21					1 100 000
M6201		Lønn og godtgjørelse nemnda			300 000
M6202		Reise, møte og hotell nemnda			300 000
M620		Reise sekretariat			30 000
M620		Lønn sekretariat			470 000

Fellingsvederlag

Bestandssituasjonen for rovvilt tatt i betraktning, og det at det ikke ser ut til å bli endringer i fellingsregimet for kongeørn innen denne kalvingssesongen, så forventer vi ikke at det blir mange fellingsoppdrag innen årsskiftet. Eventuelle fellingsoppdrag på bjørn er svært krevende, men har ikke vært spesielt dyre. Vi mener fellingslagene nå utgjør en god beredskap for effektive uttak når fellingstillatelser gis.

Reindrift

I 2018 er det mange søknader fra svensk reindrift om forebyggende tiltak som kalving i gjerde, fôring og utvidet tilsyn. Vi har vurdert søknader fra svensk reindrift på lik linje med søknader fra norsk reindrift. Det er i hovedsak fôring i kombinasjon med tilsyn, og tiltak knyttet til kalving vi foreslår å støtte. I 2017 ga vi midler til NIBIO for utarbeiding av en fôringsveileder for reindriften. Denne er nå ferdig, og et godt verktøy for forvaltninga når vi skal vurdere, og sette vilkår for tilskudd til fôring. Vi skal prøve å komme videre med

reindriftspilotene vi har satt i gang. Vi vil fortløpende vurdere om pilotene gir tilstrekkelig måloppnåelse til å forsvare utgiftene.

Sau

Vi har budsjettert bruk av 1 100 000 kroner til denne posten, det er inkludert midler til tidlig nedsanking og akutte tiltak. Som tidligere har Fylkesmannen i Troms foreslått å sette av midler til opparbeiding av beredskapsarealer. Vi mener dette er et godt tiltak som gjør det mulig å sanke tidligere, planlagt eller akutt, i områder som er utsatt for jerv og/eller bjørn.

Andre tiltak som kan være direkte tapsreducerende

På denne posten har vi satt av 800 000 kroner. Vi mener at vi nå er i mål når det gjelder effektivitet ved kvotejakt og skadefelling av gaupe. Det har vi heller ikke fått søknader om i 2018. Tilrettelegging for effektiv lisensfelling av jerv har over flere år vært en tung satsning gjennom prosjektet Dyr i drift. Det har gitt gode resultater, og en er nå på fylkesbasis i stand til å regulere bestanden av jerv gjennom lisensfelling. Likevel er det B-områder for jerv, der uttaket burde vært mer effektivt. Vi vil støtte tilrettelegging, kurs, veiledning og opplæring av jegere som jakter i disse områdene. Videre vil vi gi støtte til Dyr i drift for slutføring og rapportering av ordningen med utprøving av nye virkemidler for mer effektiv lisensfelling av jerv.

Det er et mål å sikre økt effektivitet i skadefelling av bjørn i Troms. I 2018 vil vi prioriter en tung satsning på mer effektiv skadefelling av bjørn. Dette gjennom en satsning på sporingsekvipasjer for bjørn og kurs for skadefellingspersonell.

Øke kunnskapsgrunnlaget

Her har vi budsjettert med 800 000 kroner. Vi vil videreføre en satsning på reindriftspilot innland, som vi i år har funnet mest riktig å plassere under tiltak for å øke kunnskapsgrunnlaget. Videre vil vi støtte Scandcam – overvåking av gaupe med viltkamera. Det er et tiltak som er et supplement til dagens snøbaserte overvåking av familiegrupper av gaupe. Tiltaket vil på sikt kunne si noe om presisjonen på dagens overvåkningsmetodikk.

I 2017 fordelte vi omkring 1 450 radiobjeller som tidligere hadde blitt administrert av Troms radiobjeller. 950 bjeller ble tildelt beitelag/brukere etter en prioritering der de som hadde hatt tap til bjørn ble høyest prioritert. 500 bjeller ble overdratt til NIBIO for tiltakspakker evt. andre forskningsprosjekter med fokus på tapsårsaker. Vi tilrår ikke å prioritere å bruke FKT-midler til nyinnkjøp av radiobjeller i 2018.

Tiltakspakke Lyngen har pågått i tre år. Vi har ikke mottatt ny søknad om videreføring i 2018. Vi har heller ikke initiert videre prosjekt i dette området. Vi hos Fylkesmannen ønsker å gjennomføre et evalueringsmøte med brukerne som har vært involvert i prosjektet.

Konfliktdempende tiltak

Prosjektet Dyr i drift v/NIBIO er i sitt siste driftsår. Hovedmålsettingen med prosjektet er å bidra til å redusere skader fra rovvilt på beitedyr og på den måten bidra til å redusere konflikten mellom næringsutøvelse og forvaltning av rovvilt. Denne målsettingen skal nås gjennom effektive forebyggende og konfliktdempende tiltak, kompetanseoppbygging og informasjonstiltak. Videre har vi budsjettert med midler til seminar for rovviltjegere i Troms.

Disse har i mange år bidratt til å effektivisere jakt på rovvilt slik at en i dag evner å regulere rovviltbestandene ved ordinær kvotejakt og lisensfelling. Vi vil videre støtte NIBIO sin forskerlabb sitt foredrag for voksne og deres undervisning for barn, om deres arbeid knyttet til forvaltning av brunbjørn.

Tjenestekjøp

Midler over denne posten kan vi ikke bruke til utbetaling av tilskudd. De kan brukes til tjenestekjøp, lønn og annen drift. Tjenestekjøp kan være en bestilling fra forvaltningen, for å øke kunnskapsgrunnlaget når det gjelder tap og tapsårsaker, det ønsker vi å se nærmere på. Videre ønsker vi å bruke denne posten til utbetaling av dusører, til trykking av flere forvaltningsplaner, til videreutvikling av Excelsau, til eventuelt nødvendig overtidarbeid, til betjening av telefonsvarer rovvilt, til beredskapstelefon rovvilt 1.6.–15.10, og til andre driftsutgifter rovviltforvaltninga kan få behov for.

Drift av nemnd og sekretariat

Over denne posten gis det tilskudd bare til det embetet som har sekretariatet for rovviltmemnda. I likhet med midler til tjenestekjøp kan heller ikke denne posten brukes til utbetaling av tilskudd. Vi har erfart at utgifter til lønn og godtgjørelse er tilsvarende utgiftene til reise. Videre skal denne posten dekke størstedelen av lønnsutgiftene for sekretariatet.

10/18 Forslag fra nemndsleder om å flytte rovviltmemndsmøtet 30.5

Vedtak:

Rovviltmemndsmøtet 30. mai, flyttes til 29. mai, møtet gjennomføres i Alta. Møtestart klokken 09.00.

Møteplanen ble vedtatt på rovviltmemndas møte 9.1.2018. Sekretariatet foreslår at eventuelle endringer i møteplanen må være enstemmig fra alle rovviltmemndas faste medlemmer. Den 1.3. skal rovviltmemnda være fulltallig. Sekretariatet foreslår at memnda den 28.2. setter opp flere alternative forslag til ny møtedato. At øvrige medlemmer i memnda raskt orienteres om disse. Og at memnda den 1.3. ser om de kan enes om en ny møtedato. Sekretariatet foreslår å utsette vedtak til 1.3.2018.

11/18 Rovviltmemnda konstituerer seg, leder og nestleder velges

Vedtak:

Følgende forslag ble fremmet og tatt opp til votering:

1. John Karlsen velges til leder for rovviltmemnda
2. Karen Anette Anti Oskal velges som nestleder for rovviltmemnda

Begge forslag ble enstemmig vedtatt.

12/18 Statens naturoppsyn, registrering av rovvilt, v/Thomas Johansen

13/18 Tradisjonell kunnskap i rovdyrforvaltningen v/Karen Anette Anti Oskal

14/18 Kvoter for betinga skadefelling av jerv og ulv 2018/2019

Vedtak:

Enstemmig vedtatt som innstilt

Innstilling til vedtak:

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd b) og § 77 jf. rovviltforskriften § 8 jf. §§ 1 og 3 gir rovviltnemnda i region 8 følgende kvote for betinget skadefelling for perioden 1.6.2018–15.2.2019: Sju betingede fellingstillatelser på jerv og tre betingede fellingstillatelser på ulv

Vedtaket er fattet på grunnlag av at bestandsmålet for jerv i regionen er oppfylt, store tap av rein til jerv siste år, samt vitenskapelig- og forvaltningsbasert kunnskap om at et uttak av denne kvoten ikke vil true jerven sin overlevelse, eller genetiske mangfold innenfor naturlige utbredelsesområder i Troms og Finnmark.

I vedtaket om kvote for skadefelling av ulv er det lagt til grunn at denne arten ikke skal ha fast bestand i regionen.

Nemnda vil vurdere å trekke tilbake betingede fellingstillatelser, for eksempel hvis det blir registrert eller fattet mistanke om annen avgang i løpet av perioden, eller hvis kjønns- og alderssammensetningen blant skutte dyr er uheldig.

Fellingstillatelse som gis av fylkesmannen, bør om mulig gis til et kommunalt/interkommunalt fellingslag dersom dette er etablert for det området fellingstillatelsen gis.

Betingede skadefellingstillatelser

Målet med en fellingstillatelse er i utgangspunktet å felle bestemte individer knyttet til bestemte situasjoner, og ikke å regulere en rovviltbestand. Fellingstillatelser avgrenses derfor i tid og rom. Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå, mens regulering av bestandsstørrelsen i regelen skal skje gjennom lisensfelling eller kvotejakt. For jerv og bjørn er det ønskelig at skadefelling skal benyttes også der lisensfellingskvoten ikke blir tatt ut.

Betinget skadefelling er vedtak med hjemmel i naturmangfoldlovens § 18 om felling av enkeltindivid av rovvilt for å stanse eller forhindre skader på bufe eller tamrein, der det på forhånd er fastsatt kvote og vilkår av overordnet myndighet. Fylkesmannen kan av eget tiltak eller etter søknad, fatte vedtak om iverksetting av felling innenfor rammen av kvote for

betinget skadefelling gitt av rovviltnemnda eller Miljødirektoratet. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan.

Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for framtidige skader
- mulighetene for å gjennomføre forebyggende tiltak

En fellingstillatelse kan iverksettes i flere områder samtidig, forutsatt at nødvendig kommunikasjon er etablert for å hindre at det skytes flere individer enn vedtatt kvote.

Det kan gis godtgjøring til medlemmer av kommunale/interkommunale skadefellingslag som deltar når det gis skadefellingstillatelse. Det er fastsatt en døgnset på kr 1600,- per deltaker. Fylkesmannen setter en økonomisk ramme for hver fellingstillatelse som gis. Direkte og dokumenterte kostnader dekkes for alle fellingslag, også de som ikke er kommunalt eller interkommunalt oppnevnte lag, begrenset oppad til kr 30 000,-.

Bestandsmål og myndighet til å fastsette kvote for betingede fellingstillatelser

Etter forskriften om forvaltning av rovvilt av 18.03.05 er landet delt inn i åtte forvaltningsregioner. Hver region har tilhørende nasjonale mål for ynglinger innenfor regionens grense. Finnmark og Troms er slått sammen til region 8 med følgende bestandsmål:

- 10 ynglinger av gaupe, hvorav 4 ynglinger i Finnmark
- 10 ynglinger av jerv, hvorav 3 ynglinger i Finnmark
- 6 ynglinger av bjørn
- 0 ynglinger av ulv

Når bestanden ligger over eller på de nasjonalt fastsatte målene for den enkelte region kan en rovviltnemnd, tildele kvote for betinget skadefelling på gaupe, jerv, bjørn og ulv til Fylkesmannen, for å forhindre at disse artene gjør skade på bufe eller tamrein. Vurdering av om nemnda har myndighet baseres på tall fra det nasjonale overvåkningsprogrammet. For bjørn og ulv baseres dette på dokumenterte data om siste års ynglinger. For jerv og gaupe baseres det på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de siste tre årene. Kvota for betinget skadefelling gjelder fra 1. juni til og med 15. februar. Etter at kvote for lisensjakt er vedtatt, vil dyr som felles på skadefelling belastes lisensfellingskvoten.

Samarbeidsavtale mellom rovviltnemndene i region 7 og 8

Fylkesgrensa mellom Troms og Nordland er ingen naturlig barriere for rovvilt. Rombaken er en mer naturlig grense, derfor har rovviltnemnda i region 7 og rovviltnemnda i region 8 inngått en samarbeidsavtale:

Rovviltnemnda i region 7 og rovviltnemnda i region 8 har inngått følgende avtale om kvotejakt på gaupe, lisensfelling av jerv, samt kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv:

1. Ved fastsetting av:
 - kvote for jakt på gaupe,
 - kvote for lisensfelling av jerv,
 - kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv

i grenseområdene mellom Nordland og Troms, skal følgende område i Nordland omfattes av kvotevedtak for Troms:

Fastlandsdelen av Tjeldsund kommune, hele Evenes kommune og den delen av Narvik kommune som ligger nord for Rombaken (fra Rombaksbotn går grensa for området i Norddalen opp til Ofotbanen og langs Ofotbanen til svenskegrensa).

2. Kvotevedtak i dette området fastsettes av rovviltnemnda i Troms, som en del av fellingsområdene på Troms-sida av grenseområdet.
3. Sekretariatet for rovviltnemnda i region 8 skal ved utarbeidelse av saksframlegg for fastsetting av kvoter, legge vekt på:
 - bestandssituasjonen for de aktuelle artene i området,
 - fastsatt bestandsmål for de aktuelle artene i Nordland,
 - føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland
 - tapssituasjonen for sau og rein i området
4. Rovviltnemnda i region 7 skal gis anledning å komme med merknader til saken før det fattes vedtak om slike kvoter.
5. Kvotejakt og lisensfelling i dette området administreres av Fylkesmannen i Troms. Søknader om skadefelling av jerv, gaupe, ulv og bjørn i dette området skal behandles av Fylkesmannen i Troms i nært samarbeid med Fylkesmannen i Nordland.
6. I de tilfeller der Direktoratet for naturforvaltning har myndigheten til å fastsette slike kvoter i en eller begge rovviltregionene, oppfordres det til at DN fatter vedtak i samsvar med denne avtalen. Det legges til grunn at rovviltnemnda i region 8 kan fatte vedtak om kvoter i det aktuelle området i Nordland også i tilfeller hvor myndigheten til å fastsette slike kvoter i region 7 er tillagt DN.
7. Avtalen kan oppheves umiddelbart dersom en av nemndene ønsker dette.

Utdypende om samarbeidsavtale mellom region 7 og region 8

Rovviltnemnda ønsker å oppklare at samarbeidsavtalen med region 7 ikke rører ved bestandsmålene for de ulike regionene, den rører heller ikke ved regiongrensen når en beregner hvor mange ynglinger en har i de ulike regionene. Samarbeidsavtalen gir rovviltnemnda i region 8 myndighet til å fatte vedtak om kvote for et område nord i Nordland, når rovviltnemnda gjør dette ser den til bestandssituasjonen for jerv i området, fastsatt bestandsmål for jerv i Nordland, føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland og til tapssituasjonen for sau og rein i området. Jerveynglinger som registreres i samarbeidsområdet regnes ikke inn i antall ynglinger i region 8, de telles fortsatt inn i antall ynglinger i region 7. Det nye er at kvoten administreres fra region 8, skutte jerver belastes kvoten for region 8. En viktig årsak til denne ordningen er at det i dette området, i stor grad er de samme jervene som bruker begge regionene, Rombaken–svenskegrensa er en mer naturlig forvaltningsgrense.

Vurdering av kvote for skadefelling av jerv

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig jf. naturmangfoldloven § 8. Det er god kunnskap om jervebestanden i Skandinavia, vi vil vise til: Yngleregistreringer av jerv i Skandinavia 2017, Yngleregistreringer av jerv i Norge 2017, DNA-basert overvåking av den norske jervebestanden 2016, og til Gaupe og jerv i reinbeiteland, NINA Rapport 1200. Videre vil vi vise til rovbasse for kjent avgang av jerv.

Registrert antall ynglinger av jerv de tre siste årene har utviklet seg fra 17 i 2015 til 14 i 2016 og 9 i 2017. Gjennomsnittet de tre siste årene er da 13,3 ynglinger (Tabell 7). Det ble registrert 4 ynglinger av jerv i Finnmark i 2017. To av disse ble tatt ut gjennom hiuttak. Det ble videre registrert 71 unike individer av jerv i 2017, hvorav 18 er kjent avgått. Det høye antallet DNA registreringer tyder på at det trolig er flere ynglinger i fylket enn det som er registrert.

Tabell 7. Antall registrerte ynglinger av jerv i Troms og Finnmark. Tallene i parentes angir ynglinger i Finnmark.

Forvaltningsregion	Bestandsmål	Bestandsstatus			
		2015	2016	2017	Gjennomsnitt
Region 8 (Troms og Finnmark)*	10 (3)	17(8)	14 (6)	9(4)	13,3 (6,0)

Skadebilde for jerv i Finnmark

I perioden fra 1.1.2017 til d.d. er det undersøkt 251 rein som har fått konklusjon dokumentert eller antatt sikker drept av jerv. Skadeomfanget for rein er størst i A-området i Nesseby kommune og i B-området langs finskegrensen i Karasjok og Kautokeino kommuner. Det ble ikke dokumentert skade på sau forårsaket av jerv i Finnmark i 2017.

Skadebildet for jerv i Troms

I perioden fra 1.1.2017 til d.d. er det undersøkt 20 rein og 25 sau som har fått konklusjon dokumentert eller antatt sikker drept av jerv. Skadeomfanget på sau er størst i Storfjord kommune.

Bestandsmålet er et eksakt mål som det skal tilstrebes å ligge på. I Skandinavia ble det i 2017 registrert 137 ynglinger av jerv. I Nordland ble det i 2017 antatt/dokumentert ni ynglinger av jerv.

Analyser har vist at jerven i nord er genetisk forskjellig fra jerv lenger sør. Den genetiske variasjonen i Troms og Finnmark er relativt lav sammenlignet med mer jervetette områder i Sverige. Dette kan tyde på relativt lave bestander over tid her nord. I NINA rapport 498 fremgår det at det likevel er liten grunn til å bekymre seg over nivået av genetisk variasjon på sikt. Dette siden jerven i Finnmark og Nord-Finland hører til samme delbestand, og at immigranter fra Nord-Finland fra tid til annen potensielt vil kunne ta med seg nytt genetisk materiale fra den mer variable bestanden lenger sør i finsk Karelen.

Fylkesmannen har vurdert beslutningsgrunnlaget jf. naturmangfoldloven § 8 som godt i denne saken.

Naturmangfoldloven § 10 sier at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Sekretariatet mener den samlede påvirkningen på økosystemet, ved å regulere jervebestanden rundt nasjonale og regionale bestandsmål er vesentlig. Sekretariatets syn er at det gjennom rovviltforliket av 2011, hvor det nasjonale bestandsmålet for jerv opprettholdes på 39 årlige ynglinger, er foretatt en vurdering av økosystemets samlede belastning. Dette i lys av den todelte målsettingen om beitedyr og rovvilt. Vi har likevel vurdert den samlede belastningen på jervebestanden regionalt, nasjonalt og i Skandinavia. Vi mener en skadefellingskvote på sju jerv i region 8 ikke påfører jervebestanden en for stor belastning.

Dersom beslutningsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig, kommer naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) til anvendelse. Beslutningsgrunnlaget blir vurdert som godt, føre-var-prinsippet blir dermed ikke tillagt vesentlig vekt.

Tross et godt beslutningsgrunnlag er det stor usikkerhet knyttet til hvor mange ynglinger som kommer til å bli registrert i inneværende sesong, dette da det varierer mellom år hvor stor del av de voksne tispene som går til yngling. Med denne bakgrunn vil sekretariatet tilrå en kvote på sju jerv.

Naturmangfoldloven § 11 sier at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver.

Sekretariatet vurderer at det ikke er relevant å vurdere dette i denne saken som gjelder skadefellingskvote for jerv.

Når det gjelder naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder har sekretariatet lagt til grunn at rovviltnemnda gjennom forvaltningsplan for rovvilt i region 8, vedtatt 10.10.2013, med sin geografiske differensiering har ivaretatt de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Vurdering av kvote for skadefelling av ulv

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig jf. naturmangfoldloven § 8. Sekretariatet har vurdert beslutningsgrunnlaget som godt. Det er god kunnskap om ulvebestanden i Skandinavia, sekretariatet vil vise til følgende rapporter om ulv tilgjengelig på www.rovdata.no: Foreløpige konklusjoner 8. februar 2018, Statusrapport vinteren 2016/2017 og DNA-registrerte ulver mai–september 2017.

Det har vært flere meldinger om ulv i region 8, men få er dokumentert. I 2011 ble fire reiner dokumentert tatt av ulv i Kautokeino. Den 11.10.2014 var en GPS-merket ulv innom Finnmark. Denne hadde vandret fra Hedmark. I tidsperioden 2.11.2014–14.11.2014 fikk 15 undersøkte reinkadaver i Sør-Varanger status antatt tatt av ulv og en fikk status usikker tatt av ulv. I november 2015 fikk ett reinkadaver i Sør-Varanger vurderingen antatt sikker ulv. I mars/april 2016 var det dokumentert en ulv i Troms og sørlige Finnmark, trolig samme dyret.

Naturmangfoldloven § 10 sier at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Sekretariatet mener den samlede påvirkningen på økosystemet, ved å regulere ulvebestanden til å være innenfor ulvesonen er vesentlig. Sekretariatets syn er at det gjennom rovviltforliket av 2011, med

videre evaluering og revidert mål er foretatt en vurdering av økosystemets samlede belastning. Dette i lys av den todelte målsettingen om beitedyr og rovvilt. Det er ikke bestandsmål for ulv i region 8. Dersom det oppstår skadesituasjon på grunn av ulv skal det vurderes om denne må felles. Felling av ulv i region 8 kan potensielt ta ut individer som ville vært viktige for det genetiske mangfoldet i den norsk/svenske ulvebestanden. Faren for dette vil måtte veies opp mot skadepotensialet i hvert enkelt tilfelle.

Dersom beslutningsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig, kommer naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) til anvendelse. Beslutningsgrunnlaget blir vurdert som godt, føre-var-prinsippet blir dermed ikke tillagt vesentlig vekt.

Sekretariatet vil understreke viktigheten av eventuelt genetisk verdifulle individer, og at dette må vurderes i hvert enkelt tilfelle. Vi mener likevel det er riktig å ha en skadefellingskvote på ulv, dette sett opp mot tapspotensialet som ligger i evt. ulv i reinbeiteland, eller i sauebeiter. Sekretariatet vil tilrå en betinget skadefellingskvote på tre ulver.

Naturmangfoldloven § 11 sier at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. Sekretariatet vurderer at det ikke er relevant å vurdere dette i denne saken som gjelder skadefellingskvote for ulv.

Når det gjelder naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder har sekretariatet lagt til grunn at nasjonal forvaltning, med sin geografiske differensiering har ivaretatt de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Konklusjon

Etter en samlet vurdering av bestandssituasjonen for jerv og ulv, erfaringer med store tap av beitedyr og etter naturmangfoldlovens prinsipper §§ 8–12 vil sekretariatet tilrå en kvote for betinga skadefelling på jerv, og ulv for sesongen 2016/2017. Kvoten bør settes til sju jerv, og tre ulv.

15/18 Anmodning om kvote for betinga skadefelling av bjørn 2018

Vedtak:

Enstemmig vedtatt som innstilt

Innstilling til vedtak:

Rovviltnemnda i region 8 anmoder Miljødirektoratet om å fatte skadefellingskvote på seks – 6 – bjørner i region 8 og samarbeidsområdet med Nordland for 2017

Saksfremstilling

Det er Miljødirektoratet som setter kvote for skadefelling av bjørn i region 8. Rovviltnemnda ønsker likevel å gi sin anmodning til direktoratet om kvote for skadefelling av bjørn i regionen på grunnlag av bestandssituasjon og skadebildet i regionen.

Bestandssituasjon

Det skandinaviske bjørneprosjektet estimerte at det i 2016 var 1,8 ynglinger av bjørn i region 8. I 2016 ble det funnet DNA fra 45 individer av bjørn i regionen, 35, hvorav 17 hunner, i

Finnmark og 12, hvorav 6 hunner, i Troms (Tabell 8). I samarbeidsområdet med Nordland (samarbeidsavtale mellom rovviltneemndene i region 7 og 8, se forvaltningsplan for rovvilt i region 8 vedtatt 10.10.2013, side 90) har det ikke blitt samlet DNA fra bjørn de siste årene.

Tabell 8. Beregnet antall ynglinger av bjørn det enkelte år, basert på Bischof og Swensons bjørnekullsimuleringsmodell.

	Antall ynglinger region 8	Antall individer region 8 (binner)	Antall individer Finnmark (binner)	Antall individer Troms (binner)
2016	1,8	45 (22)	35 (17)	10 (5)
2015	1,9	61 (24)	49 (18)	12 (6)
2014	2,3	51 (25)	34 (16)	17 (9)
2013	2,4	62 (27)	50 (23)	12 (5)
2012	2,3	55	49 (26)	6 (1)

Skadesituasjonen

Siden 1. april 2017 er det i Finnmark etter undersøkelse fra SNO dokumentert/antatt at fem rein og ingen sau drept av bjørn. I Troms ble åtte sau dokumentert/antatt tatt av bjørn beitesesongen 2017. I samarbeidsområdet i Nordland ble det ikke dokumentert tap til bjørn beitesesongen 2017.

Konklusjon

Sekretariatet viser til at rovviltforliket er tydelig på at man skal ta ut bjørn utenfor binneområdene. Det er viktig å ha en kvote som gir handlingsrom for å ta ut skadevoldende bjørn i sommersesongen. Sekretariatet viser til at antallet registrerte individer av bjørn ligger forholdsvis stabilt og at skader forårsaket av bjørn forekommer årlig i Troms. I Finnmark er skadene fra bjørn mindre regelmessige, men erfaring viser at man enkelte år kan få svært omfattende skader på sau forårsaket av bjørn. På samme tid ligger man under bestandsmålet for bjørn i region 8 og det er dermed viktig at man i lys av dette gjør grundige vurderinger i forhold til den enkelte skadefellingssøknad. Sekretariatet anbefaler en skadefellingskvote på 6 bjørner i 2018.

16/18 Anmodning om kvote for betinga skadefelling av gaupe 2018/2019

Vedtak:

Endring fra tre til seks gauper enstemmig vedtatt:

Rovviltneemnda i region 8 anmoder Miljødirektoratet om å fatte skadefellingskvote på seks – 6 – gauper i region 8 og samarbeidsområdet med Nordland i perioden 1.6.2018–15.2.2019.

Innstilling til vedtak:

Rovviltneemnda i region 8 anmoder Miljødirektoratet om å fatte skadefellingskvote på tre – 3 – gauper i region 8 og samarbeidsområdet med Nordland i perioden 1.6.2018–15.2.2019.

Saksfremstilling

Når gjennomsnittet av registret bestand over de tre siste årene ligger under bestandsmålet for regionen er det Miljødirektoratet som setter kvote for skadefelling av gaupe. I region 8 ble det i årene 2015, 2016 og 2017 registrert henholdsvis 8, 9 og 6 familiegrupper. Dette gir et gjennomsnitt over de siste tre år på 7,7 familiegrupper. Altså under bestandsmålet for regionen som er ti ynglinger.

Bestandssituasjonen for gaupe i region 8

Resultatet for registreringsperioden 2017/2018 foreligger ikke enda. Ut fra sekretariatets tolkninger av data som ligger i rovbasen når det gjenstår en uke av registreringssesongen, ser det ut til at det blir registrert to familiegrupper i Troms, én i samarbeidsområdet med Nordland (Evenes), og én i Finnmark. Dokumenterte tap viser imidlertid at det er betydelig gaupeaktivitet i Finnmark. Det ble ikke registrert noen familiegrupper av gaupe i Finnmark i registreringssesongen 2016/2017 (01. oktober- 28. februar). Det ble imidlertid gjort registreringer av enkeltindivider i registreringssesongen 2016/2017. I perioden etter 28. februar 2017 ble det gjort synsobservasjon av familiegruppe i Alta kommune. Førjulsvinteren 2017 har det også blitt observert enkeltindivider og familiegruppe av gaupe i Alta, samt enkeltindivid i Tana kommune. Det ble i tillegg felt én gaupe på skadefelling i Porsanger i februar 2017.

Tabell 9. Antall registrerte familiegrupper av gaupe i Troms og Finnmark. Tallene i parentes angir familiegrupper i Finnmark

Forvaltningsregion	Bestandsmål	Bestandsstatus (før jakt)			
		2015	2016	2017	Gjennomsnitt
Region 8 (Troms og Finnmark)**	10 (4)	8(2)	9(3)	6(0)	7,7(1,7)

Skadesituasjonen

Siden 1.1.2017 er det etter kadaverundersøkelse dokumentert/antatt at gaupe har tatt 47 rein og ni sau i Finnmark, og 62 rein og 17 sau i Troms (Fylkesmannen har den 22.2.2018 fått melding om at en gaupe har drept et tyvetalls sau i innhegning natt til 22.2. Oppdaterte tall legges frem på møtet). Samme periode året før var det dokumentert/antatt at gaupe hadde tatt 70 rein og ni sau i Finnmark, og 72 rein og 18 sau i Troms (Fylkesmannen har den 22.2.2018 fått melding om at en gaupe har drept et tyvetalls sau i innhegning natt til 22.2. Oppdaterte tall legges frem på møtet).

I perioden 01.01.2017- d.d. er det undersøkt 47 rein i Finnmark som har fått konklusjonen dokumentert eller antatt sikker drept av gaupe. Utbredelsen av skader strekker seg over hele fylket, både i A-område og B-området.

I perioden 01.01.2017- d.d. ble det undersøkt 9 sau med konklusjon dokumentert eller antatt sikker drept av gaupe i Finnmark. Skadene er dokumentert i to avgrensede områder Porsanger kommune og Tana kommune.

Vurdering av kvote for skadefelling

I region 8 er det få registrerte ynglinger og lite gaupeaktivitet som er meldt inn denne vinteren. Men enkeltgauper har forårsaket store dokumenterte tap hos noen reineiere. Og ved

en episode svært uvanlig høyt tap på en sauebesetning i innhegning. Sekretariatet mener det er riktig å ha en høy terskel for å innvilge skadefelling på gaupe, spesielt i A-områdene og sør i regionen. Sekretariatet tilrår en skadefellingskvote på tre gauper for perioden 1.6.2018–15.2.2019.

17/18 Prosedyre ved innkalling medlemmer og varamedlemmer

Vedtak:

Enstemmig vedtatt som innstilt

Innstilling til vedtak:

Hvert nemndsmedlem har en personlig vara. Nemndsmedlem som ser at det ikke kan møte, sender selv e-post til vara og spør om vara kan møte. Det skal skje så raskt som mulig, kopi skal sendes sekretariat og leder av nemnda. Vara skal svare alle tre. Om leder ser at dens vara må innkalles, skal kopi sendes sekretariatet og nestleder. Vara er ansvarlig for at sekretariat, og det nemndsmedlemmet en er vara for, har riktig e-postadresse.

På saklistene er det en sak som heter godkjenning av innkalling og sakliste. På denne posten fører sekretariatet når vara ble kalt inn, eventuelt om vara ikke ble innkalt.

Møteplan vedtas for ett år av gangen. Møteplanen er å anse som en innkalling. Varsel om eventuelle endringer i møtetidspunkt skal føres under godkjenning av innkalling og sakliste.

For eventuelle rovviltnemndsmøter som ikke fremgår av møteplanen, skal det føres i godkjenning av innkalling og sakliste, når innkallingen gikk ut fra sekretariatet.

Innkallinger og saksfremstillinger som sekretariatet sender til rovviltnemndas medlemmer skal sendes i kopi til varaer. Protokoller sendes både medlemmer og varamedlemmer for godkjenning. Slik kan også de som ikke var på møtet ta stilling til om innkalling og sakliste kan godkjennes.

Saksfremstilling

Praksis ved innkalling av medlemmer har vært at sekretariatet kaller inn vara dersom medlem ikke kan møte. Det har imidlertid ikke vært formalisert når innkalling skal være sendt ut eller hvor tidlig medlemmer må varsle eventuelt forfall. Det har heller ikke vært ført i protokoll når evt. vara ble innkalt. Sekretariatet foreslår her en prosedyre for innkalling til rovviltnemndsmøter.

18/18 Ny rutine reiseregninger og godtgjørelse for medlemmer av rovviltnemnda

Gjennomgang av økonomiavdelinga.